



*Södertörns Högskola / Institutionen för samhällsvetenskaper*  
*Kandidatuppsats 15 hp*

# **Det ligger i deras händer**

*- En sociologisk studie om segregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden*

Författare: Daniel Afram & Suleyman Celebi

Handledare: Jonas Lindström

VT 17

## **Förord**

*Denna kandidatuppsats är skriven av Daniel Afram och Suleyman Celebi från IMER-programmet på Södertörns Högskola under hösten 2016 och våren 2017. Genomförandet för uppsatsen har varit roligt, intensivt och lärorikt för oss som skrivit detta. Vi har varit väldigt beroende av flera personer som har en stor grund i att uppsatsen lyckades genomföras och dessa personer vill vi uttrycka vår tacksamhet till.*

*Ett stort tack till alla respondenter från Bredäng och Mälarhöjden som valde att delta frivilligt i vår studie.*

*Vi vill även tacka Jonas Lindström som under arbetets gång gett en upplyftande och värdefull handledning samt till examinatorn Paul Fuehrer som gav en rättvis bedömning.*

*Södertörns Högskola, dec 16- mar 17*

*Daniel Afram & Suleyman Celebi*

# Sammanfattning

Författare: Daniel Afram & Suleyman Celebi

Titel: Det ligger i deras händer – en studie om det socioekonomiska förhållandet mellan Bredäng och Mälarhöjden

Handledare: Jonas Lindström

Med hjälp av en kvalitativ undersökning är syftet med denna studie att belysa hur bostadssegregation och hur områdets invånare formar föreställningar om både sitt eget område och i jämförelse med det motsatta området. Bredäng och Mälarhöjden ligger i södra Stockholm och är de två områden som kommer att undersökas. Vidare kommer vi i studien även belysa hur dessa står i relation till varandra utifrån lokalinvånarnas upplevelser och uppfattningar.

Bredäng, *miljonprogramområdet* och Mälarhöjden, *trädgårdsstaden* är två stadsdelar som byggdes under olika tidsperioder men där de socioekonomiska skillnaderna är betydligt större än det geografiska. Majoriteten av de lokala invånare i Bredäng är låginkomsttagare och saknar eftergymnasial utbildning till skillnad från Mälarhöjden där fler är högutbildade samt där årsinkomsten är det dubbla jämfört med Bredäng. Studiens främsta fokus kommer vara att undersöka varför de socioekonomiska faktorer leder till hur bostadssegregation formas utifrån de föreställningar och uppfattningar som råder.

Det förekommer generellt liknande föreställningar och uppfattningar från samtliga informanter kring stadsdelarna. Resultatet visar oss att samtliga respondenter bekräftar att det råder socioekonomiska skillnader på Bredäng och Mälarhöjden där konsekvenserna blir ett segregerat område där Bredäng ses som det segregerade området gentemot Mälarhöjden som framställs som det mer "*finare*" och området med högre "*status*".

Till den teoretiska biten har vi använt oss av ett centralt begrepp, *segregation* och två teoretiska utgångspunkter varav en av Goffmans identitetsskapande och sedan även Elias och Scotson som redogör för etablerade och outsiders. Med hjälp av de teoretiska perspektiven finner vi en anknytning till det empiriska avsnittet på hur individer formar uppfattningar och föreställningar gentemot det motsatta området. Vidare finner vi även hur identitetsskapandet formas utifrån de kategorier med egenskaper man blir tilldelade.

**Nyckelord:** Boendesegregation, Bredäng, Mälarhöjden, Mälaräng, socioekonomisk, etablerade/outsidere, idyll, ghetto och miljonprogram.

# Abstract

Writers: Daniel Afram & Suleyman Celebi

Title: It is in their hands – a study about the social economic relations between Bredäng and Mälarhöjden

Supervisor: Jonas Lindström

The purpose of this study is to bring out the social economic residential segregation that exists in Bredäng and in Mälarhöjden by experiences and perceptions from local residents with a qualitative research. The study will also show how these expectations forms from local residents in these districts. Both these districts take place in southern Stockholm.

Bredäng, the *public housing neighborhood* and Mälarhöjden, the *garden neighborhood* are two districts that was built up during two different eras but has a social economic difference bigger than the geographic distance. The majority of the local residents in Bredäng are low incomes and have a lack of university or college education. The majority of the local residents in Mälarhöjden have a higher percentage of university graduates and the average income per year are twice the size of Bredängs resident's. The main focus of this study will be to inquire into why the social economic elements lead to residential segregation in these districts, but also in how Mälaräng will effect on this. The main focus will be to examine why the social economic elements leads to how segregation forms from the expectations that exist.

It generally occurs similar beliefs and perceptions from all respondents about these districts. The results shows that all respondents confirms that it exist social economic differences between Bredäng and Mälarhöjden with consequences that Bredäng becomes the segregated district towards to Mälarhöjden that is considered the "*fancier*" district with higher "*status*". We have used the concept *segregation* that is central in this study and two theoretical points, Goffman's *identity* and Elias and Scotson who writes about *established and outsiders*. We use the theoretical perspectives to connect the empirical part about how individuals form experiences and perceptions toward to the opposite district. We also find how identity creations forms from the categories that the individual gets.

**Keywords:** Residential segregation, Bredäng, Mälarhöjden, Mälaräng, social economic, established/outsider, idyll, ghetto and public housing (the million programme project).

## **Populärvetenskaplig sammanfattning**

Målet med denna studie är att undersöka och belysa hur bostadssegregation och hur platser människor bor på formar föreställningar om både sitt eget område och även gällande det motsatta området. Den sociologiska studien är baserad på en kvalitativ forskning där vi intervjuat 6 personer som är bosatta i Bredäng och i Mälarhöjden. Resultatet visar att invånarna i Bredäng och Mälarhöjden erkänner en skillnad mellan dessa områden där konsekvensen har blivit en segregation mellan dem. Invånarna anser att det bör finnas en lösning på problemet och därför har projektet Mälaräng utvecklats som ska lösa segregationen som råder mellan dessa områden. Studien är inspirerad av relevanta tidigare forskningar och artiklar och utgår från hur segregationen skapas utifrån individers föreställningar.

# Innehållsförteckning

<b>1. INTRODUKTION.....</b>	<b>1</b>
1.1. Bakgrund .....	2
1.2. Syfte och frågeställningar .....	4
<b>2. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER OCH CENTRALA BEGREPP.....</b>	<b>4</b>
2.1. Det centrala begreppet segregation .....	4
2.2. Identitetsskapandet .....	5
2.3. ”Den moraliska differentieringen - Den goda och den dåliga minoriteten” .....	7
<b>3. METOD/TILLVÄGAGÅNGSSÄTT .....</b>	<b>9</b>
3.1. Motivering.....	9
3.2. Urval.....	10
3.3. Genomförande .....	11
3.4. Bearbetning, kodning och tematisering.....	11
3.5. Motsatser.....	12
3.6. Forskningsetiska principer .....	13
<b>4. TIDIGARE FORSKNING .....</b>	<b>14</b>
<b>5. RESULTAT/EMPIRI .....</b>	<b>16</b>
5.1. Presentation av respondenter .....	17
5.2. Uppfattningar och föreställningar .....	19

5.3. Segregationens olika aspekter .....	21
5.4. Projekt Mälaräng .....	26
<b>6. ANALYS .....</b>	<b>29</b>
6.1. Segregationens tillväxt och koppling till socioekonomiska skillnader .....	30
6.2. Segregationens synsätt gentemot områdena .....	31
6.3. Stigmatiseringens kategorier .....	32
<b>7. DISKUSSION .....</b>	<b>34</b>
7.1. Sammanfattning och reflektioner .....	34
7.2. Avslutande diskussion.....	38
7.3. Förslag till fortsatta studier .....	39
<b>8. REFERENSER .....</b>	<b>40</b>
<b>9. BILAGOR .....</b>	<b>43</b>

# 1. Introduktion

Segregation kommer från det latinska språket som innebär att man avskiljer från något. Ordet används idag inte sällan i sociologisk term när man vill beskriva exempelvis ett delat samhälle där två områden skiljer sig från varandra sett ur ett ekonomiskt, etniskt eller liknande perspektiv. Då samhället blir segregerat uppstår en polarisering mellan exempelvis två områden där skillnaden kan vara väldigt extrem och därmed förhindra för vissa att integreras i samhället. Boendesegregation har under en längre period varit ett omdebatterat ämne som har gett upphov till en del uppdelningar i samhället. Ett exempel på det kan vara hur människor stigmatiseras och formar uppfattningar och föreställningar utifrån området man bor i, men även synsättet på andra områden. Stigma är i dagsläget ett samhällsproblem och en bidragande faktor till boendesegregation som under en längre period varit ett aktuellt problem. Områden vi har valt i denna studie är Bredäng och Mälarhöjden i Stockholms stad. Två områden som ligger geografiskt tätt intill varandra, men där olikheten är synligt märkbar. Områdena är byggda under olika perioder men skillnaden ligger även i andra faktorer. Det kan konstateras att skillnaderna i området är större än avståndet mellan dessa stadsdelar. Fokus kommer att ligga på bostadssegregation och hur området man bor i formar föreställningar om både sitt eget område och andra områden samt hur dessa ses i relation till varandra.

Aftonbladet skrev om förhållandet mellan dessa områden i ett reportage där det skrevs om hur stora skillnaderna är mellan områdena. De ekonomiska, etniska och politiska skillnader sades vara för stora i förhållande till hur nära Bredäng och Mälarhöjden geografiskt ligger. Trots en station från varandra råder det stora skillnader att det väcker intresse i media. Aftonbladets reportage skrev med rubriken ”På ena sidan ghetto – på andra lugnet” om hur invånarna ser på sina och på det andra området. Många av invånarna i Bredäng är missnöjda med området eftersom de anser att det råder en etnisk segregation mellan deras område och Mälarhöjden. Detta kan ha en bakgrund i att utlandsfödda är mer resurssvaga än inrikes födda svenskar. (Aftonbladet 2016-04-01)



Aftonbladet skriver i en artikel om de inkomstskillnader som råder i området, där skillnaden mellan stadsdelarna är mer än det dubbla. Medianinkomsten i Bredäng låg på 14 000kr och i Mälarhöjden låg den på 30 000kr (Aftonbladet 2016-05-03). Dessutom visar statistik från Stockholm Stad att medelinkomsten i Mälarhöjden är nästintill dubbelt så hög som i Bredäng. Nedan visas en tabell som beskriver medelinkomsten i Mälarhöjden respektive Bredäng. En bidragande faktor till varför inkomstskillnaderna skiljer i stor omfattning mellan bägge områden kan bero på den stora skillnaden på utbildningsnivå som råder. Det kan konstateras att fler högutbildade bor i Mälarhöjden utifrån den statistik som tagits fram från *Stockholms Stad* nedan.

### **1.1. Bakgrund**

Byggandet av Bredäng är resultatet av den stora bostadsbristen som rådde i Sverige under 50- och 60- talet som medförde en ny bostadspolitik. ”Miljonprogrammet” var ett projekt som sträckte sig i hela Sverige där planen var att bygga en miljon bostäder i Sverige. Målet var att bygga attraktiva områden utanför staden för att bosätta sig i. Planen gick inte som den skulle då miljonprogrammet gav hopp till nyanlända med sina låga driftkostnader och tomma lägenheter som fanns (Magnusson 2001:13). Denna satsning inom bostadspolitiken kan vara ännu ett skäl till varför det råder boendesegregation mellan olika områden som Bredäng och Mälarhöjden. Följden av detta resulterade i att miljonprogramsområden som Bredäng präglas ständigt av låg status idag (Molina 1997:87).

Mälarhöjden byggdes mellan slutet av 1800- talet och början av 1900- talet. Förmögna människor köpte sommarstugor och hus nära vattnet och ett stadsdelscentrum med affärer byggdes under 20- talet i kombination av järnvägsspåret. Området fick namnet Mälarhöjden 1914 och fram till idag är trakten fortfarande ett högstatusområde med villor nära vattnet och kullar runtom i trakten (Bernhardsson & Söderström 2003).

Jonas Lindström på Södertörns Högskola skriver i sin studie *Att veta sin plats* om hur miljonprogramsområden fick en ändrad status i och med att de byggdes färdigt. Dessutom skrivs det i studien om hur miljonprogramsområden stod tomma och fick

ett överskott som resulterade i att många människor i lägre klasser valde att flytta dit samtidigt som medelklassen flyttar ut. Bilden av att invånare i betongförorter bestod av isolerade hemmafruar och barn utan möjlighet till frihet kom upp under 70- talet och finns kvar än idag då friheten till grässlätter och öppna ytor sägs alienera en person (Lindström 2016).

## Tabell 1.1

Statistik från (Stockhoms Stad, 2014/2015) visar skillnader inom *medelinkomst* och *utbildningsnivå*.

### Mälarhöjden

#### Medelinkomst bland inkomstagare 2014

	Kvinnor	Män	Totalt	Stockholm
20-64 år	399 900	567 000	480 700	366 300
65- år	248 300	415 100	332 800	285 300
16 år och äldre	352 500	505 200	427 300	340 800

#### Högsta utbildningsnivå 25-64 år 2015

	%	Stockholm
Grundskola	5,4%	9,2%
Gymnasial	24,4%	30,6%
Eftergymnasial	67,9%	57,5%
Uppgift saknas	2,2%	2,7%
<b>Totalt</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>

### Bredäng

#### Medelinkomst bland inkomstagare 2014

	Kvinnor	Män	Totalt	Stockholm
20-64 år	224 500	251 500	238 300	366 300
65- år	172 500	205 700	186 600	285 300
16 år och äldre	205 700	233 600	219 600	340 800

#### Högsta utbildningsnivå 25-64 år 2015

	%	Stockholm
Grundskola	17,4%	9,2%
Gymnasial	38,0%	30,6%
Eftergymnasial	39,8%	57,5%
Uppgift saknas	4,7%	2,7%
<b>Totalt</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>

## **1.2. Syfte och frågeställningar**

Syftet med denna studie är att utifrån sociologiska infallsvinklar belysa segregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden, där segregationen som sociologiskt fenomen skall stå i fokus. Med hjälp av empiriskt material kommer studien att stärkas utifrån en vetenskaplig förståelse för detta. Vidare läggs fokus på om och hur motsatser konstrueras samt hur föreställningar förstärks mellan de två olika områdena. Under studiens gång kommer även det nya projektet Mälaräng att belysas vilket är stadens lösning på bostadssegregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden. De nya bebyggelserna kring Mälaräng kommer att ha sitt fäste mellan bägge områden. I studiens gång kommer det att diskuteras huruvida det nya bostadsområdet kommer att påverka Bredäng och Mälarhöjden i form av den boendesegregation som råder. Med dessa syften kommer vi att försöka besvara frågeställningarna som lyder:

- Hur ser invånare i Bredäng och Mälarhöjden på sin livssituation samt på det andra området och invånarna i det område?
- Hur påverkas dessa invånares val av boende och område sett från de socioekonomiska aspekterna?
- Vad är Mälaräng och vad anser invånarna i Bredäng och Mälarhöjden om att detta projekt kan bidra med för att lösa bostadssegregationen?

## **2. Teoretiska utgångspunkter och centrala begrepp**

### **2.1. Det centrala begreppet segregation**

Segregation i Sverige blev aktuellt främst under 1960-1970 talet, där inspirationen kom från USA. Denna inspiration grundades mycket på sociala skillnader och det är denna problematik inom de socioekonomiska skillnaderna som står i fokus för vår studie. Segregationen bland miljonprogramsbygget i form av klyftor och missnöjen mellan områden likt Bredäng och Mälarhöjden ökade markant. Då Sverige mottog invandrare resulterade detta med att många av invandrarna hamnade i miljonprogramsområdena vilket gjorde att begreppet segregation kopplades till dessa områden. Etniska uppdelningar formade begreppet i Sverige och blev lika viktigt som socioekonomiska uppdelningar. Även kön, ålder och hälsa fick en stor uppmärksamhet i detta begrepp (Stigendahl 1999: 29-32).

Mikael Stigendahl (1999) definierar segregation i *Sociala värden i olika sociala världar* om Malmö och dess historia sett ur segregationens perspektiv. Stigendahl (1999) hänvisar till hur Malmö genom åren framförallt efter andra världskriget från att vara ”mecka” av välfärden och socialdemokratin omvandlades till att bli en av Sveriges mest segregerade städer. Utifrån det Stigendahl (1999) hänvisar hittar man paralleller till dem socioekonomiska skillnader som råder i Bredäng och Mälarhöjden. Stigendahl (1999) kartlägger segregationen på ett tydligt sätt där han genom sitt empiriska material definierar ordet segregation teoretiskt. Slutligen ville Stigendahl (1999) pröva nya forskningsmetoder i detta projekt.

I teorin markerar Stigendahl (1999) att segregation reproduceras när sociala och geografiska skillnader sammanfaller på så sätt att olika geografiska områden är uppdelade enligt sociala skillnader. Detta har en tydlig upplysning och uppfattning på hur områdena vi undersöker är uppdelade utifrån två geografiska områden där socioekonomiska skillnader starkt påvisar hur levnadsförhållanden varierar.

Stigendahl (1999) menar att det därför kan finnas missförstånd i begreppet segregation. Missförståndet enligt Stigendahl (1999) angående begreppet segregation är att man definierar exempelvis etniska tillhörigheter utan geografiska skillnader med segregation. Området Bredäng är inte segregerat ifall det inte jämförs med ett annat område som Mälarhöjden. Detta eftersom segregation skall definieras som en relation mellan olika geografiska områden där sociala distinktioner finns mellan dem (Stigendahl 1999: 28). Stigendahl (1999) menar att under en studie måste forskaren ta hänsyn till att notera vilka områden som undersöks och vart gränserna går. Ett område som Bredäng har både så kallade betonghus bestående av hyresrätter men också hus i form av villor (Stigendahl 1999: 29).

## **2.2. Identitetsskapandet**

Goffman (2011) presenterar i sin bok *Stigma- den avvikandes roll och identitet* sina teorier om hur människor kategoriserar en individ vid första anblick och tilldelar denne i olika kategorier och egenskaper. Egenskaperna formas utifrån våra egna och

samhällets föreställningar som i sin tur kan komma att bestå av fördomar (Goffman 2011:11–12).

Goffman (2011) tydliggör i teorin att individer blir placerade i olika kategorier, som grundas på olika egenskaper som automatiskt tillskrivs individen. Vidare presenterar han även den *faktiska identiteten* och den *tillskrivna identiteten*. Den faktiska identiteten är den identitet en individ själv associerar sig med vilket kan innebära vilken identitet individen själv anser sig tillhöra i samt vilka egenskaper som kan associeras till just denna kategori. Den tillskrivna identiteten är dock motsatsen och baseras på hur omgivningen formar identiteter hos individer genom att tilldela dessa med egenskaper och kategorisera dessa. I denna kategori är det viktigt att individer i omgivningen skall handla på ett speciellt sätt. Vidare tyder Goffman (2011) att det finns vissa platser där handlingarna skall utgå på ett speciellt sätt som ovan nämnt. Dessa handlingar formas av de normer som råder i olika områden, där dessa normer bestämmer vad som skall anses vara normalt (Goffman 2011:12–13).

Goffman (2011) redogör för *stigma*, där han presenterar det utifrån den sociala aspekten. Att associeras med stigma innebär att en individ ses som *avvikare*. Vidare poängteras det tydligt att stigma resulterar med att personer skapar föreställningar över att vissa personer som har associeras med stigma inte följer de samhällsnormer som råder och tilldelar individen olika egenskaper. Denna händelse sker omedvetet och att andra personer inte skapar denna föreställning medvetet. Goffman (2011) tyder på att detta beror på rädsla som formas för personer med stigma där rädslan bygger på fördomar (Goffman 2011:14).

En stor fokus i studien kommer att vara dem föreställningar och uppfattningar de lokala invånarna har gentemot sitt men också det motsatta området. Det är främst inom denna aspekt där Goffmans (2011) teoretiska utgångspunkt kommer formas och ha en anknytning till vår studie som den tillskrivna identiteten och faktiska identiteten kommer vara till hjälp att beskriva hur informanterna utifrån sina föreställningar och uppfattningar tillskriver det motsatta området med egenskaper som associeras till olika kategorier. Vidare kommer även Goffmans (2011) utgångspunkt över hur vissa områdens handlingar skall ske förklara hur informanternas normer kring det motsatta

området besvarats. Goffmans (2011) redogörelse för *stigma* kommer även utifrån den sociala aspekten ge en förklaring på vilka respondenter anser som avvikare med också vilka respondenterna ser som missanpassad till de samhällsnormer som råder i Bredäng och Mälarhöjden.

### **2.3. ”Den moraliska differentieringen - Den goda och den dåliga minoriteten”**

Norbert Elias och John L. Scotson (2010) skriver i boken *Etablerade och outsiders* om ett område i staden Leicester i Storbritannien om hur det präglas av segregation och utanförskap. Boken beskriver hur området Winston Parva segregeras mellan etablerade och nyinflyttade invånare och hur de nyinflyttade, även kallade outsiders, exkluderas ur samhället. Bilden av att outsiders har låg moral, inte följer lagar och normer samt inte betar sig enligt strukturer stärkte de etablerades maktposition i samhället. Denna situation resulterade i en ojämn maktbalans som i sin tur ledde till att de etablerade såg sig själva betydligt mer överlägsna än outsiders som beskrevs med negativa egenskaper. Detta i sin tur resulterade att outsiders efter ett tag såg sig som underlägsna och accepterade sin position i makthierarkin.

Denna teoretiska utgångspunkt har en anknytning till vår studie genom att se hur Mälarhöjdsbor respektive Bredängsbor ser på varandras område samt få en inblick över hur uppfattningar och föreställningar invånare har gentemot varandra och det andra området (Elias & L. Scotson 2010: 9-10). Elias och Scotson (2010) fokuserar främst på två bostadsområden i Winston Parva. Det märkliga är att det inte råder någon etnisk segregation, utan den enda skillnaden mellan grupperna etablerade och outsiders är att den ena gruppen består av invånare som bott i generationer och den andra består av invånare som inte bott där under en längre period eller är nyinflyttade. Att områdena som beskrivs i *Etablerade och outsiders* ligger tätt intill varandra har intresserat oss då Bredäng och Mälarhöjden även geografiskt är tätt intill varandra med stora skillnader.

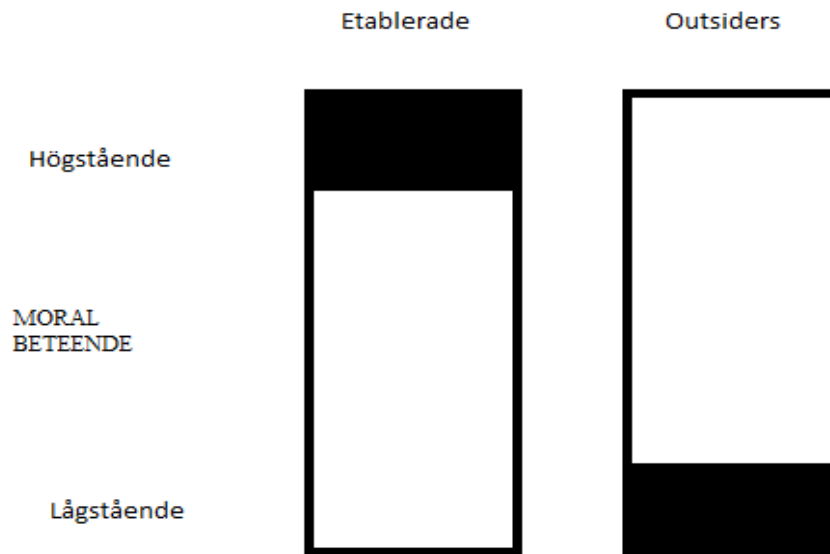
Norbert Elias och John L. Scotson (2010) beskriver om att en moralisk hierarki som existerar inom varje grupp. Den moraliska hierarkin är byggd genom att vissa uppträder mer moraliskt än andra. Kultur och ordning följs bättre och de följer lagar, normer samt regler mer än vissa och därför hamnar högt upp i hierarkin.

Differentieringen som råder spelar en viktig roll, enligt Elias och Scotson (2010), för att maktskillnader skall upprätthållas. Elias och Scotson (2010) skriver om att etablerade använder detta genom att tillskriva outsidergruppen som den dåliga gruppen då de inte håller i den moraliska helheten lika mycket som de etablerade. (Elias & L. Scotson 2010: 9-10, 65-66, 28-33)

Bilden som outsidergruppen generellt fått kommer från den misskötsamma minoriteten som finns hos denna grupp. Outsidern som sköter sig hamnar också i denna bild då denne just är en outsider i Winston Parva. Oavsett hur skötsam en outsider är så kommer bilden av denne alltid vara som misskötsam då en liten minoritet inom outsidergruppen är misskötsamma. Den grupp som är mest skötsamma inom outsidersgruppen hamnar alltså i skuggan då strukturen vill detta för att ge en bild av att alla outsiders missköter sig och är morallösa. Bilden av den etablerade blir på så sätt bättre eftersom den minoritet som är mest skötsamma visar bilden på hela den etablerade gruppen. Minoriteten av den etablerade gruppen som missköter sig syns inte för att inte förstöra bilden av att alla etablerade har högst moral i hierarkin. Bilden och mekanismen för den etablerade gruppen blir spegelvänd gentemot outsidergruppen för att den moraliska differentieringen skall visa att den etablerade har moral och outsiders har inte moral. Detta kan kopplas med den segregation som finns mellan Bredäng och Mälarhöjden på så sätt att Bredäng jämförs med outsidergruppen och Mälarhöjden jämförs med den etablerade gruppen. Media beskriver Bredäng som det farliga ghetto där kriminalitet, fattigdom och våldshandlingar mot bland annat polisen råder. Denna bild av Bredäng finns eftersom det finns en minoritet i Bredäng som bland annat är kriminella. I Mälarhöjden är det spegelvänt genom att området ses som den lugna idyllen där ingen skadar den andra. Bilden av att Mälarhöjden är högre i den moraliska hierarkin finns eftersom den bästa minoriteten i området används som exempel.

Tabell 1.2

Bilden illustrerar den *moraliska differentieringen*, tagen ur Norbert Elias och John L. Scotsons *Etablerade och Outsiders* (2010).



### 3. Metod/tillvägagångssätt

#### 3.1. Motivering

För att genomföra denna studie utgick vi utifrån en kvalitativ orienterad studie genom att kombinera intervjuer och observationer. Våra intervjufrågor strukturerades utifrån vår frågeställning. Vi valde att genomföra en kvalitativ studie genom intervjuer och observationer för att få en bredare synvinkel på aktörernas tankar angående områdena som står i fokus för Bredäng och Mälarhöjden. Med hjälp av intervjuer kommer respondenternas erfarenheter och upplevelser från dessa områden att stå i fokus betydligt mer.

En fördel med intervjuer kan vara det sociologen Patrik Aspers (2011) belyser. Vid intervjuer formas ett samtal som till största del utgör det empiriska materialet som



kommer att användas under studiens gång. Denna metod går ut på att uppfatta respondenternas personliga upplevelser och erfarenheter utifrån deras formuleringar. Respondenternas utsagor tolkas och kommer att kopplas till teorier för att få en överblick kring om teorin stämmer överens med respondenternas upplevelser (Aspers 2011: 140).

*Semi-strukturerad intervju* är den typ av intervju vi valt att använda under denna studie. En sådan typ av intervju börjar med öppna frågor och under senare skede vid intervjun kan frågorna specificeras för att få tydligare och mer detaljerade utsagor. En annan förklaring till semi-strukturerad intervju kan vara *förberedda* frågor. För att få respondenterna att känna sig så bekväma som möjligt samt för att undvika att yttre faktorer påverkar respondenten, valde vi att genomföra intervjuerna på respondenternas lokala bibliotek samt i området.

När man genomför en studie är det viktigt att man som intervjuare skall få respondenten att känna sig trygg vilket vi. Känner respondenten sig stressad, eller helt enkelt känner påfrestningar då kan validiteten av det empiriska materialet vara felaktigt. Just därför har vi bestämt oss att utgå från en semi-strukturerad intervju, eftersom det i vårt fall passar oss bäst. Det positiva med denna typ av metod att genomföra en intervju med är att man lämnar luckor för följdfrågor man kan ställa, vilket kan vara frågor allt från att få ett tydligare empiriskt svar eller helt enkelt ställa en följdfråga för att kunna vidareutveckla det empiriska materialet. Nackdelen med den kvalitativa metoden är att det tar väldigt mycket tid för att genomföra intervjuer, förbereda frågor, transkribera, koda och hitta mönster mellan dessa. (Ahrne & Svensson 2011:33)

### **3.2. Urval**

Till studien kommer vi att genomföra totalt 6 intervjuer med människor som bor i Bredäng och Mälarhöjden. Tre av dessa respondenter bor i Bredäng och resterande tre i Mälarhöjden. Den urvalsmetod vi har valt att använda oss av är ett bekvämlighetsurval vilket innebär att vi kommer utgå ifrån respondenter som är relevanta för vår studie. Eftersom studien främst fokuserar på socioekonomisk boendesegregation mellan dessa två stadsdelar har vi avgränsat fokus på informanter som bor i ett av dessa områden för intervjuerna. Poängen är att utifrån

respondenternas utsagor söka hur föreställningar och uppfattningar mellan bägge stadsdelarna sker. Vi vill dessutom se relevanta skillnader som råder trots det korta avståndet geografiskt, som exempelvis socioekonomiska skillnader och hur bägge områden skiljer sig från varandra utifrån de föreställningar som konstrueras. Respondenterna har tagits kontakt med på olika sätt. Vi har bland annat sökt respondenter via våra personliga kontaktnät samt genom att gå fram till invånare i Bredäng och Mälarhöjden. Våra informanter har gett samtycke till eget deltagande i intervju och har även fått en inblick om hur vi använt data varsamt.

### **3.3. Genomförande**

Intervjuerna vi genomförde tillsammans gick som planerat och samtalen upplevdes trygga då respondenterna var ivriga till att diskutera ämnet. Intervjuerna skedde som en löpande dialog vilket vi uppfattar gav en trygg känsla hos respondenterna. Samtliga informanter förstod sig på intervjufrågorna och delade med sig av upplevelser och erfarenheter från bägge stadsdelar som stod i fokus för vår studie. Tiden på intervjuerna varierade, där den genomsnittliga längden var mellan 25-35 minuter. Redan innan bestämde vi oss för att intervjuerna skulle äga rum på två olika bibliotek, där vi redan under en förbestämd tid bokat ett enskilt rum att genomföra intervjun, vilket var nära till Bredäng och Mälarhöjden. Syftet med ett enskilt rum är att informanten inte skall känna sig iakttagen under intervjun och tryggt dela med sig sina tankar. För att öka tryggheten bland våra informanter valde vi att samåka till biblioteket där intervjun skulle äga rum. Under färden kunde vi på ett tydligt sätt diskutera och förklara studien och hur intervjun kommer att gå till. I efterhand inser man att samåka var en väldigt bra idé eftersom samtliga intervjuer med våra informanter skedde som en dialog där alla sade fritt sina tankar och delade sina erfarenheter.

### **3.4. Bearbetning, kodning och tematisering**

Bearbetningen av empiriska materialen – som i detta fall var intervjuer – var bland annat en av delarna som krävde mycket tid. När intervjuerna med våra respondenter var färdig, var vår nästa steg att transkribera ljudfilerna. Vi transkriberade materialet ordagrant. Detta gjorde vi för att lättare få en överblick av det data som inhämtats. Utifrån transkriberingarna kunde vi på ett betydligt enkelt sätt markera respondenternas svar för att genom detta kunna koda dessa. Kodningen genomfördes

för att hitta samband och liknelser mellan svaren men också dela in dem i kategorier. Det vi kunde komma fram till var att kodningen gjorde att vi kunde komma fram till att många respondenter, trots att de hade en aning olika svar ändå gav liknande koder och begrepp. Begreppen vi kodat inspirerades av våra teorier. Efter kodningen valde vi att tematisera nyckelbegreppen genom att koppla de till våra frågeställningar. Vi valde totalt ut tre teman som vi under empiridelen kommer att presentera. Dessa teman kommer även vara till stor nytta när vi analyserar våra inhämtade data. De teman som står i fokus är *uppfattningar och föreställningar, segregationens olika aspekter och projekt Mälaräng* som kommer belysa hur föreställningar och uppfattningar råder samt hur segregationens olika aspekter står i fokus för bägge områden och sist belysa det nya bostadsområdet Mälaräng.

Under transkriberingen kunde vi konstatera att data som vi inhämtat hade gemensamma teman som vi kunde koppla till våra frågeställningar. Dessa teman har byggts upp ur respondenternas svar, men är inspirerade utifrån våra teorier och frågeställningar. Att strukturera empirin utifrån teman kommer underlätta för läsaren att förstå hur vi har tänkt i detta.

### **3.5. Motsatser**

Matz Franzén som skriver *Mellan stigma och karisma. Stureplan, Sergels torg och platsens politik* om hur Stockholm och dess invånare har hjälpt till att forma två olika stadsdelar i Stockholms cityområde. Stureplan ses som ett högstatusområde och Sergels torg ses som ett lågstatusområde. Franzén skriver dessutom om tillgången till staden och dess yta där ett exklusivt område som Stureplan drabbas av våld och droger nästintill lika mycket som Sergels torg, men att den fortfarande har en hög status bland annat på grund av höginkomsttagarna som bor där. Texten tar upp jämförelser och likheter mellan dessa områden och varför segregationen är hög trots att de ligger innanför tullarna. Man kan dra paralleller från denna text då jämförelsen i detta sammanhang istället handlar om Bredäng och Mälarhöjden. (Franzén, Fronesis nr.18)

För att få en bättre bild av olikheterna som uppfattas om dessa två områden kommer denna serie av motsatser ge en bild för läsaren att förstå hur dessa områden skiljer sig från varandra. Benämningarna är hämtade ur olika debatter och hur dessa begrepp används när man beskriver områdena.

<b>Bredäng</b>	<b>Mälarhöjden</b>
<i>Fattigt</i>	<i>Rikt</i>
Hyreslägenheter	Villor
Betong	Skog/vatten
<i>Invandrare</i>	<i>Svenskar</i>
Miljonprogram	Trädgårdsstad
Vänsterpolitik	Högerpolitik
<i>Förort</i>	<i>Idyll</i>
Arbetslös	Pensionerad

### **3.6. Forskningsetiska principer**

Vetenskapsrådet (2002) redogör för oss fyra olika krav som skall följas vid en påbörjad studie. *Informationskravet* är ett av dessa krav och innebär att man till sina informanter skall förklara studien och ge dess riktiga information. Forskaren har alltså en plikt att förklara hur arbetet kommer att gå till samt genomföras. Det är även viktigt att forskaren till sina respondenter som deltar i undersökningen informerar att man under vilka omständigheter som helst får avbryta intervjun och sin medverkan i studien. Samtyckeskravet, är det krav som innebär att alla fritt får bestämma om man vill delta i studien eller inte, ingen kan påtvinga sig svar. Här är det viktigt att informanterna fritt bestämmer om dem vill medverka i studien, där forskaren i senare skede kan komma att använda det empiriska materialet. Det tredje kravet kallas för konfidentialitetskravet, vilket innebär att man på sätt och vis har en sekretess på arbetet. Detta krav hjälper bland annat för att bevara anonymiteten hos informanterna, där man kan försäkra att inte utge information som exempelvis personuppgifter om dem som deltar i studien. Detta är ett viktigt krav att följa vid en forskning eftersom det i vissa studier råder omständigheter där respondenternas material kan leda till förföljelser, diskriminering eller helt enkelt någon sorts kränkning vid läckage. Det är alltså viktigt som forskare att garantera konfidentialiteten till sina respondenter.

Nyttjandekravet innebär att när man genomför en undersökning i form av en intervju eller enkätundersökning får man endast använda respondenternas svar till sin studie och inget annat. (Vetenskapsrådet 2002: 5).

Bland det första vi fokuserade på under denna studie var att följa dessa krav som vetenskapsrådet hänvisar, eftersom en forskning inte kan betraktas som forskning om inte dess krav följs. Vi har under studiens gång försökt hålla en så hög och god kvalitet som möjligt, där vi redan i ett tidigt skede förklarade till våra respondenter om vad denna studie skall behandla. Vi har även på ett tydligt sätt markerat för våra respondenter att dessa har rätten att avbryta delaktigheten och sin medverkan. Alla respondenter har även frivilligt ställt upp för att delta och inte känt några som helst påfrestningar. Vi har även ett ansvar att inga personuppgifter, platser eller information som inte respondenterna vill skall läckas ut till allmänheten. Utifrån nyttjandekravet har det konstaterats att deras upplevelser och erfarenheter endast kommer att användas till den empiriska delen och inget annat i vår studie.

## **4. Tidigare forskning**

Segregation har under en längre period varit ett stort samhällsfenomen och ett omdebatterat ämne. Forskningsramen kring boendesegregationens studier är stort och har ett väldigt stora intressen hos sociologer som belyser bland annat hur motsatser och föreställningar sker i rad av olika bostadsområden. Eftersom segregation endast inte innebär utifrån etnisk variabel är inkomst och utbildning lika stort och visar att även dessa kan leda till segregation.

Elisabeth Lilja (1999) diskuterar i *Den ifrågasatta förorten* att de som bor i förorten och miljonprogramsområden har tillskrivit sig egenskaper och känner en gemenskap som formar en känsla över att området blir ens hem. Vidare presenteras det att det är i förorten som identiteter skapas. I sin studie ställer Lilja frågor om förorten till invånare i Stockholmsförorter om upplevelsena att bo i en förort och miljonprogramsområde. Utifrån sina respondenter blir svaren identiska till varandra. Ännu en stor aspekt som Lilja tar upp är hur de s.k. stigmatiserade områden har en inverkan på de lokala invånare, där området i stor grad kan forma hur människornas

identitet formas. Många upplever att det råder negativa uppfattningar och föreställningar från andra omgivningningar vilket formar en känsla i förorten där dem lokala invånarna känner en stolthet av sitt område och sammankopplas till varandra genom gemensamma känslor, vilket leder till konflikter. Den segregation vi redovisar kring det dilemmat som sker mellan Bredäng och Mälarhöjden, där en stor fokus kommer ligga på hur invånarna upplever sitt eget område men även dem uppfattningar som råder och har på det viset en koppling till det Lilja gör med övriga Stockholmsförorter. (Lilja 1999:5, 78-79)

Roger Andersson skriver i en undersökning om vilka faktorer som ligger bakom en boendesegregation i Stockholm, Göteborg och Malmö. Andersson kommer fram till att sociala och ekonomiska skillnader i samband till etniska skillnader var den stora orsaken till varför en stad delas upp. Klass skapar sammanfattningsvis valet av boende antingen på ett påtvingande sätt eller inte. Roger Andersson tyder på att det råder en föreställd verklighet om hur samhället och relationerna skall se ut, där invånarnas arbetslöshet, fattigdom utgör områdets sociala problem. I sin studie tar även Andersson upp att områden där segregationen var hög var även arbetslösheten hög. *Delade städer* är en undersökning Andersson genomfört där det tydligt redogörs att dem tre storstadsregionerna i Sverige är kraftigt segregerat varav ett av dem tre kriterier tas upp hänvisas till en socioekonomisk segregation. (Andersson 1999:)

Mikael Stigendal skrev *Samhällsgränser – ojämlikhetens orsaker och framtidsmöjligheterna i en storstad som Malmö* där han tar upp vad den ökade ojämlikheten i Sverige beror på. Studien är baserad på Malmös ojämlikhet och tar upp olika områden som är segregerade gentemot andra. En fråga som löper igenom hela boken är ”Varför kastar ungdomar sten mot brandmännen i Rosengård” och den hjälper Stigendal och läsaren att förstå varför utanförskap kan leda till en sådan gärning. Utanförskapet exkluderar ungdomar i Rosengård och detta gör att deras handlande kan leda till våld. Gränserna som skapas och utvecklas ger ett innanför- och ett utanförskap med gränser som sammanfaller med segregationen i Malmö. Förutsättningarna som Stigendal kallar det, kan skapa en möjlighet till att samhällen i Sverige ska kunna hänga ihop (Stigendal 2016).

Ove Sernhedes studie kring Hammarkullen är ett exempel på den socioekonomiska segregation som förekommer i Sverige. Studien bygger främst på hur ungdomar i invandrartäta förorter och liknande områden hamnar i utanförskap och baseras på Hammarkullen, i nordöstra Göteborg. Hammarkullen är ett område med låg status till skillnad från övriga bostadsområden med högre status men också till skillnad från övriga utsatta områden. I studien hittar Sernhede likheter mellan ungdomar i USA men även Europa, där utanförskap blivit något vardagligt för ungdomarna. Vidare tas det även upp hur ett vi och dem område som råder där ungdomarna växer upp med detta tankesätt. Sernhede (2002) beskriver även att området har en bild av kriminalitet i hög grad och att utanförskapet i området resulterat med att grupper i detta område håller sig ihop och tät intill varandra och att detta inte bygger på de etiska aspekterna utan snarare motsatsen. Vi och dem tänkandet i Hammarkullen har resulterat med att ungdomar ser sig som ”vi” och ser samhället som ”dem” där ungdomarna ser samhället som ett hot. (Sernhede 2002)

## **5. Resultat/empiri**

Stockholmsstad bestämde under 2015 att 2000 nya bostäder skall byggas i ett område mellan Bredäng och Mälarhöjden. Sedan miljonprogrammets slut har liknande projekt inte ägt rum i Skärholmen, där även Bredäng ingår. Stadsbyggnadsnämnden fick tillsammans med exploateringsnämnden som uppdrag att bygga ett område som knyter ihop dessa två områden. Namnet Mälaräng är en kombination som har tagits från Bredäng och Mälarhöjden. Förutom bostäder tänker man sig att bygga en ny skola, förskola, föreningslokaler och även butiker. Målsättningen för detta projekt är totalt 4 000 bostäder. (Stockholms Stad 2016-08-26).

Projektet ses som en stor potential till stadsutveckling, där den främsta målsättningen är att skapa en ny stadsdel men också med syfte i att kunna bidra med bostäder i bostadsbristens Stockholm i form av en social hållbarhet i fokus (Mitt i 2016-11-02).

## Bild 1.1

Bilden från *Bättre Stadsdel* illustrerar ena sidan som visar Bredäng och den andra sidan Mälarhöjden. Det röd markerade visas området, *Mälaräng*.



Mälaräng är en möjlighet att bryta segregationsmönstret genom att sammanbinda ihop två segregerade områden till ett och samma område. De första lägenheterna byggs klart redan i december 2016 och många ser detta som en möjlighet för att komma tillbaka till bland annat sin gamla ort Bredäng, men ändå i ett attraktivare område (Södra Sidan 2015-12-11).

### **5.1. Presentation av respondenter**

I följande avsnitt kommer vi att redovisa dem respondenter som omfattar det empiriska materialet. Tabellen nedan avser kort information av de respondenter som deltagit i studien. I det empiriska avsnittet skall tre av respondenterna från Mälarhöjden namnges utifrån beteckningen Anette, Berit, Cesar och resterande tre från Bredäng under beteckningen Didrik, Ester och Fredrik.



**Mälarhöjden:**

<i>Respondent Anette</i>	<i>45 årig kvinna, bosatt i Mälarhöjden</i>	<i>Arbetar som ekonom</i>
<i>Respondent Berit</i>	<i>48 årig kvinna, bosatt i Mälarhöjden</i>	<i>Arbetar som förskolelärare åt Stockholmsstad.</i>
<i>Respondent Cesar</i>	<i>57 årig man, bosatt i Mälarhöjden.</i>	<i>Äger en IT-firma</i>

**Bredäng:**

<i>Respondent Didrik</i>	<i>21 år gammal man, bosatt i Bredäng</i>	<i>Aktiv och arbetsledare inom organisationen Mitt 127</i>
<i>Respondent Ester</i>	<i>52 år gammal kvinna, bosatt i Bredäng.</i>	<i>Arbetar som undersköterska inom Stockholms län.</i>
<i>Respondent Fredrik</i>	<i>37 år gammal man, bosatt i Bredäng</i>	<i>Arbetar som snickare.</i>

För att stärka det empiriska materialet genomförde vi forskare till studien observationer för att ge en ytterligare belysning över den bostadssegregationen som äger rum. Vi har tidigare redovisat de associationer och idealtyper som råder i Bredäng och Mälarhöjden. Geografiskt ligger områden tätt intill varandra. Av det vi såg kan vi konstatera att Mälarhöjden, är det området vi såg som det attraktiva. Så fort man kommer upp ur tunnelbanestationen är stadsdelen betydligt mer överlägsen Bredäng på olika punkter. Det upplevs vara mer attraktiva restauranger, butiker och bostäder i området. Vi såg på ett tydligt sätt hur inkomstnivån i bägge områden skiljer sig från varandra, vilket också kan vara en aspekt som byggt upp bägge stadsdelarna. Ännu en stor åtskillnad kan vara den stora skillnaden på priserna mellan husen i Bredäng och Mälarhöjden. Det finns en markant stor prisskillnad på villor längs stranden till skillnad från villor i Bredäng.

Under besöket i Bredäng kan vi konstatera att då man kliver ut ur tunnelbanestationen syns markörer som tyder på att det är ett miljonprogramsområde. Det kan exempelvis ses från hur området är strukturerat och att det ligger stora höghus tätt intill varandra.

Man kunde även avgöra det från hur själva uppbyggandet av centrumet till skillnaden från Mälarhöjden var. Geografiskt sätt skiljer endast två kilometer dessa områden. Det är väldigt svårt att förstå när man befinner sig i Mälarhöjden att det finns ett miljonprogramsområde två kilometer bort. Vi såg även betydligt fler dyrare fordon i Mälarhöjden längs husen till skillnad från Bredäng, vilket kan vara ett resultat av de stora inkomst- och utbildningsskillnader som råder. Besöket i Bredäng gav oss möjlighet att gå runt och prata med människor i centrum för att se hur de ser på sitt område och det motsatta området. Vi pratade med ungdomar som stod där och som kände en av oss. Något som vi la märke till var att ungdomarna nästintill skröt om hur farligt deras område är. De nämnde på ett skämtsamt sätt att människor från Mälarhöjden inte vågar komma till Bredäng eftersom ungdomarna ”vaktar” centrum.

Vi fick även chansen att observera det nya projektet *Mälaräng* som byggs mellan gränsen till dessa stadsdelar, där några bostäder i stort sett är färdigbyggda. Området ligger på ett relevant geografiskt område där syftet är att segregationen skall minska och att Bredäng och Mälarhöjden skall sammanbindas. Utifrån dem prototyper man ser på hur det nya bostadsområdet är planerat att se ut, är det en storsatsning. Vidare har vi detaljerat fokuserat på att hitta information angående Mälaräng där vi funnit att målsättningen är inte endast bygga bostäder, utan även skolor, förskolor och butiker. Projektet Mälaräng kommer att bli det näst största bostadsbyggelse i området sedan miljonprogrammet mellan 60- och 70- talet.

## **5.2. Uppfattningar och föreställningar**

Resultatet av studien och intervjuerna har visat att informanterna i vardera ort har olika föreställningar om det motsatta området. Samtliga menar att de påverkas av media och dess bild av hur olika områden är formade. Begreppet segregation blir en del av vardagen hos informanterna som bor i Bredäng och att boendesegregation råder i Bredäng. Klasskillnader som råder mellan områdena är enorma enligt respondenterna och sker till en stor del på grund av de socioekonomiska förhållanden som skapar olika förutsättningar för olika människor. Informanterna är eniga om att boendesegregation i detta område råder. Samtliga informanter är eniga om att föreställningar och normer som råder i samhället format bägge områden och gör att dem lokala invånarna har sina tankar och värderingar utifrån detta.

Det upprepas ett flertal gånger om att Mälarhöjden klassas som det lyxiga och fina gentemot Bredäng. Följande citat exemplifierar detta:

*“som frågan innan så har ju skillnaderna format just min uppfattning, jag menar det är ju ett rikt område med en stor andel etniska svenskar, där den akademiska samt den ekonomiska statusen är betydligt överställd Bredäng “*  
*(Didrik - Bredäng)*

När frågan ställdes ifall informanterna ofta besöker motsatt område var svaret från samtliga ett nej. Anledningen till detta menade de var att de hade hört från media om hur området är – både Bredäng och Mälarhöjden – om att det motsatta området inte gav någon tillhörighet till respondenterna. Medias beskrivning om det så kallade ”ghettot” Bredäng skrämmer Mälarhöjdsbor att besöka området. När respondenterna från Mälarhöjden valde att inte åka till Bredäng berodde det på dels den negativa bilden som framställs av media och andra människor och dels bristen på tillhörighet till området. En respondent hänvisar att hon spenderade en del tid i Bredäng hos sin syster. Tiden som spenderades där var dock i villaområdet. Så här exemplifierar hon:

*”Har en syster som bor i Bredäng men i villaområdet där. Så dit brukar man åka men inte står man i centrum och äter en pizza, nej.”*  
*(Anette – Mälarhöjden)*

Liknande uppfattning kan man se hos Bredängsbor om Mälarhöjden där känslan för tillhörighet inte finns. Samtliga respondenter från Bredäng menar att Mälarhöjden är ett fint område som de inte känner sig välkomna i. Området beskrivs som lyxigt och *”ett ställe för de rika att gömma sig i”*. Respondenten från Bredäng berättar om synen om Mälarhöjden på följande vis:

*”Man fick ju ständigt höra att Mälarhöjden inte gillade vårt område och att det råder stora skillnader mellan oss människor här”*  
*(Didrik – Bredäng)*

Samtliga respondenter känner en så kallad ”vi och de”- känsla där media, däribland Aftonbladet (2016-05-01) med artikeln om områdenas förhållande har bidragit och

stärkt bilden. Den moraliska differentieringen är ett begrepp som alla inte känner till, men där många av respondenterna visar tydligt att de känner ett liknande mönster.

Detta illustreras såhär:

*”Jag kan slå vad om att det bor en pedofil, en kvinnomisshandlare och en alkoholist i Mälarhöjden men jag har inte hört någon snacka något om dem i media”*

*(Fredrik – Bredäng)*

Vardagssysslor i det motsatta området sker sällan. Samtliga respondenter i Mälarhöjden visade ett tydligt tecken på att de inte vistas i Bredäng ifall de inte har ärenden att göra där som exempelvis handla färska varor eller blommor. På så sätt känner människor från Mälarhöjden att de *”inte kan blåneka det”* då de menar att det har hänt förut. Respondenterna menar att de annars inte har vägarna förbi förutom besök hos väninnor, släkt eller ifall de skall handla varor. Detta förklaras med citatet nedan:

*”Under vintertid verkar det vara lite mer obekvämt för en gamling som mig att gå ensam. Man vet ju aldrig vad de kan få för sig. Annars är det väldigt trevliga människor på centrum. Speciellt från affärsägaren som alltid hälsar så trevligt.”*

*(Cesar – Mälarhöjden)*

### **5.3. Segregationens olika aspekter**

Ett stort fokus inom studien har varit att undersöka huruvida det socioekonomiska perspektivet påverkat segregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden. Samtliga informanter är enade om att den stora aspekten kring segregation har varit utifrån utbildningsnivå, inkomstnivå men samtidigt också utifrån miljonprogrammet. Till frågan om vilka anledningar som främst ligger till grund av den segregation som idag råder har följande informant uttryckt sig på följande sätt:

*”Det var redan bestämt att Bredäng skulle bli ett miljonprogramsområde där människor med lägre status skall bo, det är komiskt att inte förvänta sig ett miljonprogramsområde skall bli segregerat”*

*(Didrik – Bredäng)*

Informanten hävdar att miljonprogrammet är en av anledningarna till varför området är i hög grad segregerat. Vidare reflekterar informanten kring över att man bygger ett miljonprogramsområde jämte ett område med villor liggandes vid vattnet, denne anser segregation därav vara en uppenbar konsekvens.

*”I ett sådant fall är ju svaret givet, i vilket område man faktiskt väljer att bo på”.*

Informanten som aktivt arbetar inom Mitt127, en organisation som förenar ungdomar och barn som erbjuder aktiviteter samt arbete lägger stor vikt på att skillnaden på inkomstnivån och utbildningsnivån i Bredäng varit en stor faktor till den segregation som speglas idag. Att de socioekonomiska skillnaderna är betydligt högre än den geografiska skillnaden är enligt informanten oroväckande och ett stort problem som bör tas itu med för att så pass stora socioekonomiska skillnader kan leda till att vissa individer stigmatiseras och exkluderas.

*”Stor del av invånare i Bredäng är låginkomsttagare som saknar eftergymnasial utbildning till skillnad från Mälarhöjden. Det är klart att Mälarhöjden blir ett attraktivare område gentemot Bredäng”*  
(Didrik – Bredäng)

Respondenten kritiserar även den stora skillnaden på priset av bostäder som bägge områden erbjuder. Att Bredäng till skillnad från Mälarhöjden präglas av låg status beror främst på att invånare från Bredäng inte har möjligheter till att bosätta sig någon annanstans, men ser det samtidigt normalt med tanke på hur många låginkomsttagare gentemot Mälarhöjden som bor i Bredäng.

*”Trots storleken på husen är densamma, är priserna i Mälarhöjden betydligt högre än i Bredäng. Det visar oss hur boendeselegerat det är.”*  
(Didrik – Bredäng)

Kring informanternas enskilda svar finner vi att respondenter från bägge stadsdelar tar upp frågan om inkomst och utbildning där man ser Bredäng som den stora bristen inom dessa aspekter. Men Cesar hänvisar ännu en aspekt som kan ha sin grund till hur

boendesegregation formats bland stadsdelen Bredäng och Mälarhöjden. Ansvar hos politikerna är något som informanten tycker har en stor betydelse. Då Bredäng är ett område byggd under miljonprogrammets projekt menar informanten att det per automatik skapar en segregation gentemot villaområdet Mälarhöjden.

*”Politikerna har alltid haft sitt facit i handen innan miljonprogrammet strukturerades i förorterna. De har alltid vetat att dessa områden kommer domineras av utlandsfödda invånare som saknar utbildning.”*

*(Cesar – Mälarhöjden)*

Informanten påpekar även hur bägge områden är uppbyggd. Trots den minimala geografiska skillnaden så är skillnaden hur bägge stadsdelarna uppfattas enorma och hänvisar till att detta inte skett omedvetet utan snarare tvärtom.

*”Jag ser ju stora skillnader både i utseende av området men av människorna också. Man behöver inte vara en raketforskare för att veta att områdena är segregerade ifrån varandra.”*

*(Cesar – Mälarhöjden)*

Klassfrågan är en del som respondenten lägger en stor vikt vid och hävdar att den största rollen till segregation varit ekonomin men poängterar tydligt att det också handlar om livsmöjligheter. Många som bor i Bredäng är utlandsfödda och har kommit till Sverige av olika skäl såsom krig och förföljelser. Många av individerna har inte haft det lätt och tvingats ta dem första och bästa jobben för att kunna försörja sig och sin familj. Utifrån informanternas svar från Bredäng och Mälarhöjden ser man tydliga likheter, där svaren baseras på samma egenskaper. Utifrån vad Cesar upplever hittar man tydliga markörer till vad Fredrik anser har bidragit till segregationen. Respondenten som är bosatt i Bredäng svarar kort att *invandring, utbildning, inkomst* är de aspekter som skapat segregationen mellan dessa områden.

Trots likheter kring respondenternas svar finner vi även skillnader. Berit som under hela sitt liv bott i Mälarhöjden hävdar att segregationen i området har med *inkomst* eller *utbildning* att göra, men i minimal grad. Informanten hävdar ett flertal gånger att kriminalitet och brottslighet format bilden av Bredäng.

*”Det är ofta man läser kriminalitet i form av skadegörelse och skjutningar. Det var inte länge sedan någon sköts till döds med automatvapen, det är skrämmande men mest oroväckande”.*

*(Berit – Mälarhöjden)*

Respondenten anger att det är den lokala befolkningen i Bredäng som har ansvaret till varför området är segregerat. Vidare hävdar respondenten att brott i Mälarhöjden är i minimal grad till skillnad från Bredäng. Informanten påpekar också att ekonomin har en faktor till den segregation som råder.

*”Massa människor har inte råd att bo i Mälarhöjden för det är betydligt dyrare, men samtidigt kanske dem bor där för att de tillhör en gemenskap. Men det går inte att förneka att Bredäng har lägre status än Mälarhöjden.”*

*(Berit – Mälarhöjden)*

Respondenten är även kritisk till att Bredäng är ett familjevänligt område att bosätta sig då ungdomar betar sig hotfullt och vandaliserar skolor, förskolor och andra områden som egentligen är till nytta för dem. Vidare hävdar hon att segregationen i Bredäng växer och kommer att fortsätta växa, där följande citat exemplifierar detta:

*”Att bryta ett segregationsmönster är inte lätt. Grunden till att motarbete ligger hos dem som bor i Bredäng. Föräldrarna styr den kommande generationen och kan börja med att plocka bort sina ungdomar från centrum och sysselsätta dem. Klart att inga ungdomsgårdar eller bibliotek är öppet så ofta som det vandaliseras. Sedan går det inte att klaga att inga aktiviteter finns. Det är i människornas händer att göra Bredäng mer attraktivt”.*

*(Berit – Mälarhöjden)*

Respondenten hävdar vidare att hon inte är fördomsfull utan förklarar bara verkligheten i området. Om man befinner sig vid Mälarhöjden under midnatt är chansen minimal att man ser ungdomar med luvtröjor uppdragna till ansiktet som i Bredäng, enligt respondenten.

*”Jag förstår att många människor undviker att besöka Bredäng”.*

*(Berit – Mälarhöjden)*

Informanten från Mälarhöjden menar att segregationen finns och är självklar. Fenomenet är globalt och finns oavsett om man bor i ett rikt eller fattigt land. Respondenten hävdar att segregation kommer alltid att finnas men att individen behöver ta sig ur det personligt. Segregationen menar hon finns på grund av att folk har ekonomiska svårigheter gentemot andra som har ekonomiska lättnader. En etnisk segregation som hon menar, finns endast eftersom att människor som har etnisk bakgrund i Sverige har aldrig fått förutsättningarna som en person som är född här har.

*”Folk som kom hit i 20- 30 års ålder och hade barn och familj att försörja, de har ju det svårare än mig när jag var 20-30. Dels för att jag kunde språket, jag behövde inte fly mitt land och mitt hus och att jag kanske hade friare val.”*

*(Anette – Mälarhöjden)*

Vidare hävdar hon att Bredäng är segregerat gentemot Mälarhöjden på grund av att människor där ”kan vara olika” människor här. Hon trycker på att hon sa ”kan vara olika” då hon inte ville låta rasistisk menar hon. Informanten menar att resurserna är olika i dessa områden då individerna som bor i Bredäng har olika förutsättningar än individerna i Mälarhöjden.

*”Skillnaden i min och i hans (läkarens) lön är en hel månadslön, om du förstår hur jag menar...”*

*(Ester – Bredäng)*



Informanten från Bredäng går mer in på lönefrågan och positionen i yrket som individen har, som kan avgöra ens val av bostadsområde. Hon tänker högt och säger att arbetsplatsen kan vara likadan – då hon jämför sin läkarkollega som bor i Mälarhöjden – men att bostadsområdet skiljer sig drastiskt eftersom hon är en kvinnlig undersköterska. Respondenten hävdar att en läkarlön kan dels ge kontanterna till ett hus i Mälarhöjden, men dessutom ett högre lånelöfte hos banken, i jämförelse med en undersköterska som henne.

#### **5.4. Projekt Mälaräng**

Det empiriska materialet av studien, visar oss att samtliga informanter är positivt inställda till projektet Mälaräng. Respondenterna förklarar fördelen detta område kan åstadkomma med, men också hur området i framtiden kan öka gemenskap och tillhörighet mellan bägge stadsdelarna. Vidare hänvisar informanterna till att området kan komma att minska den boendesegregation som varit aktuellt i decennier. Samtidigt har detta projekt medfört att vissa informanter är skeptiska till att detta projekt skall motverka segregationen.

En av informanterna är aktiv i organisationen Mitt127, som förenar ungdomar och barn där aktiviteter och arbete erbjuds. Informanten har en positiv inställning till Mälaräng och hoppas på att satsningarna som råder i området kan åstadkomma en stor förändring:

*”Dem nya bebyggelserna som görs just nu mellan Bredäng och Mälarhöjden, så kallade Mälaräng, kommer bidra till att bägge samhällen knyts samman där bland annat människor från Bredäng har chansen att komma närmare Mälarhöjden”.*  
(Didrik – Bredäng)

Om man utgår från statistiken på inkomst och utbildningsnivå kan det konstateras att en Bredängsbor inte har möjligheten att bosätta sig i Mälarhöjden. Men en Mälarhöjdsbor har möjligheten att flytta till Bredäng, men gör sällan det då det inte anses vara attraktivt. De bostäder som byggs nu hoppas jag mixar människor från Bredäng och Mälarhöjden och skapar en ny gemenskap, påpekar informanten.

En av respondenten som bott i Bredäng sedan 1989 då hon kom till Sverige kritiserar att Mälaräng är det största projektet som skall genomföras i området efter miljonprogrammets bebyggelser. Att det tar över 50 år innan man genomför ett nytt projekt med bostäder kan ifrågasättas av respondenten om politikerna verkligen vill hjälpa de utsatta områdena. Men respondenten är ganska så säker att segregationen kommer att minska med Mälaräng i fokus.

*”Mälaräng, är det näststörsta insatsen som råder här efter miljonprogrammet och kommer bidra till att Bredäng blir ett mer attraktivt område, räddningen av Bredäng” (Ester – Bredäng)*

Namnvalet är något hon har lagt märke på. Att namnet just är Mälaräng istället för Bredhöjden gör området mer attraktivt och lockar fler hit. Mälaräng är likt namnet Mälarhöjden och kommer, enligt respondenten, att få området att associeras med Mälarhöjden. En av informanterna som också under en längre period bott i området, vars lägenhet är väldigt nära till det nya området *Mälaräng* kommenterar det nya projektet, men uttrycker sig inte i lika hög grad som de övriga bredängsbor.

*”Det håller på att byggas nya lägenheter precis innan man svänger in mot Mälarhöjden, det är jag medveten om. Det ligger dock inte i Mälarhöjden som du och många andra påpekar”.*  
(Fredrik – Bredäng)

Vidare nämner respondenten att han är kritisk till att Mälaräng delvis kan hindra segregationen och att en ny tillhörighet skapas som blir en kombination av Bredäng och Mälarhöjden.

*”Många har tanken om att detta blir ett projekt som knyter ihop stadsdelarna, det är vad den information man iakttagit, men det rätta svaret blir nog att man valt Mälaräng som namn för att få bostäderna att låta mer attraktivt ut, det är enbart för att sälja.”*  
(Fredrik – Bredäng)

Informanten tyder också på att han hoppas detta blir ett projekt som ger boendesegregationen ett bakslag, jag vill inte vara för kritisk redan nu i ett tidigt skede men detta må ta en tid innan vi ser resultat, det kan ta en 10 år innan man sakta men säkert ser resultat, hänvisar han.

Informanter som bor i Mälarhöjden är inte lika medveten som Bredängbor om att ett nytt projekt vid namnet Mälaräng håller på att konstrueras. Till frågan om vilka funderingar och tankar som råder kring det nya projektet Mälaräng som tagit fart, svarar informanten genom följande citat som belyser detta;

*”Oj, då det där var något nytt finns det ett sådant projekt, jag hade inte någon aning om detta, men knyter detta område verkligen ihop bägge stadsdelar kommer den skillnad på statistik du informerade kring utbildning och inkomst minska enormt.”*

*(Anette – Mälarhöjden)*

Men respondentens tankar kring det nya bostadsområdet, efter att hon blivit informerad om detta område är att det är en stor möjlighet för Bredäng att få bort sin dåliga status. Informanten poängterar dock att hon inte är något kritisk eller fördomsfull gentemot Bredäng, men att det finns många som har det. Detta är en stor möjlighet för Bredäng att få bort sin miljonprogramsstatus, enligt henne. Vidare reflekterar informanten till sin väninna som bott i Bredäng i över 20 år med sin familj. Väninnan bor kvar i ett av höghusen trots att hennes ekonomi erbjuder andra attraktivare områden att bo på, men hon vill inte flytta för hon har så många minnen kvar.

*”Jag förstår min väninna, hennes tillhörighet, samhörighet och den gemenskapen hon känner av finns där, det hade jag inte heller lämnat”*

*(Anette – Mälarhöjden)*

Respondenten hävdar att det finns flera som sin väninna i Bredäng och andra miljonprogramsområden, men hävdar samtidigt också att Mälaräng kan komma att bli det område som många har det bra ekonomiskt kan flytta till. Informanten tydliggör även att det hade blivit ett aktuellt problem för henne att kunna flytta dit, eftersom hon

redan bor på ett betydligt mer attraktivt område. Vidare anser även respondenten att status, är något som hon bryr sig om vilket skulle sjunka en aning vid en eventuell flytt.

Berit som under hela sitt liv bott i Mälarhöjden jobbar aktivt inom Stockholmsstad där hon är medveten om det nya projektet Mälaräng. Respondenten kommenterar det nya området likt övriga respondenter som en bra grund till att bryta och motarbeta den segregation som råder mellan bägge stadsdelar. Hon har en positiv inställning till att stadsbyggnadsnämnden och politikerna gjort en satsning men att det endast är grunden.

*”Hädanefter är det dem lokala invånarna som flyttar till det nya området som skall göra området attraktivt”.*

*(Berit – Mälarhöjden)*

Respondenten upprepar ett flertal gånger att när ett nytt bostadsområde formas, formas även ett samhälle som avbildas av individer som bosätter sig där. Bredäng är ett område som associeras med ghetto och segregation. Det är upp till dem invånare som flyttar till området att avgränsa det nya området Mälaräng och bilda uppfattningen om att området är attraktivt.

## **6. Analys**

I detta avsnitt kommer vi att behandla empirin och koppla det med de valda teorierna och det centrala begreppet som vi har använt oss av i studien. Avsnittet kommer att delas upp av olika teorier där data som skapat empirin används till att se hur teorierna kan förstås i detta fenomen. Detta gör dessutom att teorierna stärks eller förkastas då data och empiri antingen kan kopplas eller inte. Avsnittet kommer därför att bevisa eller motbevisa hur olika begrepp har skapats genom ett fenomen som segregation och se hur de kan fungera i dagens samhälle och i liknande fenomen runtom i landet.

## 6.1. Segregationens tillväxt och koppling till socioekonomiska skillnader

Då många anser att Bredäng är ett segregerat område där etnicitet – i jämförelse till andra områden är väldigt stor – anser respondenterna att en person med utomeuropeisk bakgrund kan få möjligheterna att hamna i Mälarhöjden. På samma sätt kan en etnisk svensk person bosätta sig i Bredäng utifrån sina tillgångar. Stigendahl (1999) hävdar att den etniska segregationen är en konsekvens av en socioekonomisk förutsättning som olika folkgrupper i Sverige har. Detta kan kopplas till det Anette förklarar som att en 20-årig man som nyligen har kommit till Sverige kan ha andra förutsättningar än en 20-årig man vars föräldrar är etniska svenskar. Det ekonomiska försprånget som denna 20-åriga svenska mannen har skapar större möjligheter för att kunna etablera sig i samhället. Den 20-åriga invandrande mannen har därför ingen annan möjlighet utifrån sina socioekonomiska resurser än att bosätta sig i ett miljonprogramsområde som Bredäng. Stigendahls (1999) hävdelse gällande den socioekonomiska förutsättningen stämmer överens med att om den 20-åriga invandrande mannen har lika stor chans att få möjligheten att bosätta sig i Mälarhöjden om dennes ekonomiska resurser skulle öka.

Ester, som har en utomeuropeisk bakgrund hävdar att skillnaderna mellan hennes lön och hennes kollegas lön är en hel månadslön vilket respondenten menar visar på de ekonomiska skillnaderna mellan områdena. Låginkomsttagare har färre resurser och därför mindre möjligheter till att bosätta sig vart denne vill samtidigt som hennes kollega som är höginkomsttagare har större resurser och därför fler möjligheter till att bosätta sig vart denne vill. Höginkomsttagaren väljer vanligen ett attraktivare och mer exklusivt område att bosätta sig i, för att denne kan och har möjligheterna till det. Detta kopplas till Stigendahl (1999) där han menar att segregationen är skapad och delad enligt socioekonomiska förhållanden. Segregationen, enligt Stigendahl (1999), reproduceras när geografiska skillnader delas upp efter sociala skillnader vilket överensstämmer med bilden av att Bredäng räknas som ett område och Mälarhöjden som ett annat olik område vilket skapar segregation då Bredäng får begrepp som *förort* och Mälarhöjden får ett begrepp som *idyll*. Dessutom kan Bredäng därför inte ses som ett segregerat område, utifrån det Stigendahl nämner, utan att jämföra det med ett annat område, i detta fall Mälarhöjden.

## 6.2. Segregationens synsätt gentemot områdena

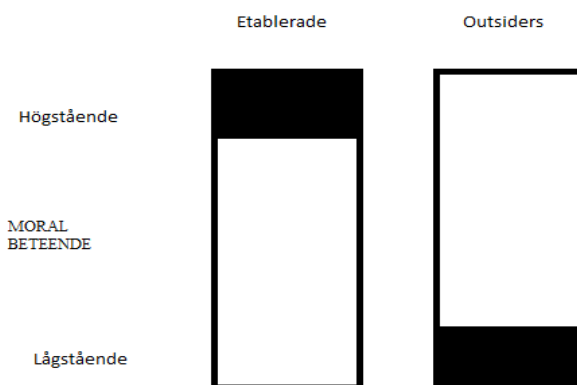
Respondenterna i bägge områden visar tydligt att de har olika synsätt på det motsatta området. Cesar i Mälarhöjden berättar om att alla är i princip arbetslösa invandrare i Bredäng utan att han tydligt visar någon form av statistik eller grundläggande källa för det. Bilden som denna respondent har, kan anses härstamma från den allmänna uppfattningen från media och synsätt utifrån andra om att Bredäng präglas av arbetslöshet, invandring och kriminalitet. Elias och Scotson (2010) menar att den moraliska differentieringen som finns för att upprätthålla maktbalansen i samhället får individer att hamna i en bild om att ett område är bättre än ett annat på grund av en viss minoritet (Elias & Scotson 2010). Likt det Elias och Scotson (2010) upplyser, upplevs den minoritet som uppvisas i media i Bredäng ge en bild av att alla i området generaliseras på ett negativt sätt. Det kan även ses som att Mälarhöjden anses som ett bättre område utifrån det Elias och Scotson (2010) påpekar, vilket kan ses som att bilden av att Mälarhöjden skulle vara ett bättre område är skapad utifrån en minoritet som uppvisar det positiva. Men det skulle även kunna ses som att medias, i många fall, negativa bild av Bredäng i jämförelse med frånvaron av nyheter gällande Mälarhöjden, skapar en föreställning om hur området ses vilket påverkar de lokala invånarnas föreställningar.

Ungdomarnas skrytsamma sätt att tala om Bredäng som ett ghetto kan ses utifrån Elias och Scotsons teori om den moraliska differentieringen om att outsiders i Winston Parva har samma fenomen då de använder sig av en självbild om att de är morallösa och ligger lågt i den moraliska hierarkin (Elias & Scotson 2010). På så sätt skapas en självbild som sedan blir en förväntning hos invånarna i Bredäng att agera utanför samhällets lagar och normer.

Elias & Scotson (2010) menar att en outsidergrupp, oavsett om denne sköter sig kommer fortfarande ha en dålig status vilket dras parallellt med respondent D:s påståenden gällande att Bredäng alltid kommer att ses som ett sämre område än Mälarhöjden. Respondenten menar i detta fall att ett område som Bredäng, sett till invånare och bostäder får sämre status än invånarna och bostäderna i Mälarhöjden. Anledningen till detta menar han är att statusen till området bestämmer huspriserna. Bredäng kan, utifrån Elias och Scotsons (2010) redogörelse om outsiders och de etablerade, ses som outsider i jämförelse med Mälarhöjden.

Fredrik menar att det kan finnas människor i Mälardalen som begår brott, är laglösa och saknar moral utan att någon lägger märke till det. Anledningen till detta menar Fredrik är på grund av att den dåliga minoriteten i Mälardalen hamnar i skuggan för att inte förstöra den goda bilden om området och dess invånare. Kopplingen till teorin och figuren som visas tidigare i studien beskriver att ett sådant fenomen kan hända mellan Bredäng och Mälardalen då det hände i Winston Parva. Elias och Scotson menar att den goda minoriteten i outsidersgruppen (Bredäng) och den dåliga minoriteten i den etablerade gruppen (Mälardalen) hamnar i skuggan av strukturen för att upprätthålla maktbalansen som finns. I detta fall är maktbalansen en status om vilket område är bättre än det andra (Elias & Scotson 2010).

Nedan visas Tabell 1.1 som illustrerats under kapitel 2.3.



### 6.3. Stigmatiseringens kategorier

Samtliga respondenter gav sammanfattningsvis en bild att det råder ett ”vi och de” tänkande i deras föreställningar. Resonemangen tyder även på att media har en påverkan på hur deras föreställningar formats om det område de bor i samt det motsatta området. Didrik upplever likt Berit att Mälardalen är ett rikt område där den akademiska och ekonomiska statusen är betydligt överställd Bredäng. Utifrån Goffmans (2011) teoretiska utgångspunkter ser vi en tydlig koppling på hur individer kategoriseras vid första anblick men också hur den *tillskrivna identiteten* råder.

Informanterna är eniga om att de inte känner någon tillhörighet till det motsatta området vilket belyser den grad av *faktiska identiteten* som råder. Respondenterna i bägge områden är uppdelade i olika kategorier med olika egenskaper som de associeras med.

Goffmans (2011) teori angående *stigma* har en stor anknytning till hur samtliga informanter från Bredäng och Mälarhöjden hänvisar till hur media associerar invånare i Bredäng som *avvikare* och tillskriver området som ett ghetto där kriminaliteten råder i hög grad. Berit och Fredrik upplever att Bredäng inte är ett familjevänligt område. Det anses enligt dem som farligt att promenera ensam i och att kriminaliteten är hög där. Respondenternas uppfattningar kan tolkas utifrån Goffmans (2011) centrala begrepp inom sin teori, ”*stigma*” där rädsla för personer i sin tur leder till fördomar. I detta fall skapas dessa fördomar mot invånarna i Bredäng på grund av den rädsla som finns gällande området.

Det empiriska materialet visar att samtliga informanter hänvisar till att den socioekonomiska aspekten är en stor faktor till valet av boende och område, men uppvisar samtidigt ett tydligt ”*vi och de*” utifrån uttryck där respondenterna upplever det motsatta området antingen mindre eller mer attraktivt. Utifrån Goffmans (2011) centrala aspekt om stigma kan detta tolkas till hur respondenterna likt Goffman (2011) beskriver sina uppfattningar och föreställningar gentemot individer som bor i det motsatta området.

Goffmans (2011) redogörelse angående *tillskrivna identitet* uppvisas ett flertal gånger bland respondenterna där de kategoriserar det motsatta området och tilldelar individer med egenskaper vilket bygger på att det råder olika samhällsnormer likt det Goffman (2011) betonar på. En respondent från Bredäng anger under det empiriska avsnittet att segregationen råder när man bygger miljonprogram med höghus jämte ett område belägen med vattnet. Anknytningen till Goffmans (2011) *tillskrivna identitet* och den *faktiska identiteten* att individer med sina föreställningar och uppfattningar, skapar kategorier där egenskaper tillskrivs. Goffman (2011) redogör även att det finns platser där man bör handla på ett speciellt sätt för att betraktas som normal och att det som



ovan nämnt råder områden där individer betraktas som *avvikare*. Dessa *avvikare* betraktas som missanpassade till samhället.

Goffmans (2011) kopplingar om att platser kategoriseras hänvisas till hur informanterna betraktar namnvalet Mälaräng som ett sätt att få området att bli mer attraktivt eftersom att det kopplas till Mälarhöjden mer än Bredäng. Namnet kunde enligt informanterna istället hela Bredhöjden men kan riskera att kopplas till Bredäng som kan ge en följd till att området kopplas till Bredäng istället för Mälarhöjden.

## **7. Diskussion**

### **7.1. Sammanfattning och reflektioner**

Syftet med denna studie var att utifrån sociologiska infallsvinklar belysa segregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden, där segregationen som sociologiskt fenomen stod i fokus. Med hjälp av det empiriska materialet har studien stärkts utifrån en vetenskaplig förståelse. Ännu ett stort fokus var att belysa hur motsatser konstrueras och hur föreställningar förstärks gentemot det motsatta området. Under studiens gång har även det nya projektet Mälaräng tagits upp som är stadens lösning på bostadssegregationen. De nya bebyggelserna kring Mälaräng kommer ha sitt fäste mellan bägge områden och har utifrån studiens gång diskuterats huruvida det nya bostadsområdet kommer att påverka Bredäng och Mälarhöjden i form av den boendesegregation som råder. Med dessa syften kommer vi att försöka besvara frågeställningarna som lyder:

- Hur ser invånare i Bredäng och Mälarhöjden på sin livssituation samt på det andra området och invånarna i det område?
- Hur påverkas dessa invånares val av boende och område sett från de socioekonomiska aspekterna?
- Vad är Mälaräng och vad anser invånarna i Bredäng och Mälarhöjden om att detta projekt kan bidra med för att lösa bostadssegregationen?

Under det empiriska avsnittet belyser respondenterna segregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden men också de uppfattningar och föreställningar som råder gentemot

sitt men även det motsatta området. Segregation i dessa bostadsområden har resulterat med att individerna i dessa kategoriserar sig utifrån egenskaper och värderingar likt det Goffman (2011) hänvisar gällande identitetsskapande. Boendet har en stor påverkan på hur individer ser på sig själva samt gentemot det andra området. Vidare under resultatet har även reflektioner kring det nya projektet Mälaräng utifrån individernas uppfattningar redovisats.

Resultatet av studien visar att invånare i Bredäng och Mälarhöjden håller med om att det råder en socioekonomisk skillnad mellan dessa två områden. Klasskillnaderna skapar en klyfta mellan områdena som gör att invånarna ser detta som ett problem. Invånarna i Bredäng är dock nöjda med sitt område trots att området ses som ett segregerat miljonprogramsområde i jämförelse med Mälarhöjden. Många valde att bosätta sig i området eftersom de inte hade några andra val. Detta innebär dock inte att de är missnöjda med området, utan menar att individer kan få större möjligheter att bosätta sig i ett annat område ifall de vill och kan. Bredäng uppfattas inte som ett dåligt område av sina invånare. Erkännande av att området är präglad av invandring och kriminalitet finns men beskrivningen av området påtalas sällan negativt. En del påtalar en tillhörighet och trygghet i området då de är uppvuxna där medan vi kan se en stigmatisering utifrån uttalanden om stolthet kring kriminaliteten och problem som finns i området. Detta kan förklara den fientlighet som vissa har i Bredäng mot Mälarhöjden. Invånarna i Bredäng känner skillnaden som finns mellan deras område och Mälarhöjden på ett ganska negativt sätt som kan förklaras som det Elias och Scotson (2010) tar upp om etablerade och outsiders. Liknande mönster visar att bredängsbor känner sig lägre stående än invånarna i Mälarhöjden då beskrivningen av Mälarhöjden från bredängsborna talar om att det är ett område som ses som målet med livet, sett till bostad. Mälarhöjden ses som en exklusiv plats för de människor som har starkare ekonomiska resurser att bosätta sig i. Stora villor som ligger med utsikt mot Mälaren med terrasser är en vanlig sak i området. Boenden från Mälarhöjden visade utan tvivel att de var nöjda med sitt område. Det finns en del likheter och skillnader på hur invånarna från bägge områden upplever sitt eget bostadsområde samt förhåller sig till motsatta området. En ”vi och dem” känsla upplevs bland invånarna då områdena delas upp i bland annat media (Aftonbladet 2016-04-01). Detta kan konstateras under det empiriska avsnittet hur informanterna

delar med sig sina föreställningar och uppfattningar av det motsatta området där dessa påstående stundtals upplevdes fördomsfulla. Något som väcker en tanke hos oss är att invånarna i Mälärhöjden visade en sida av ömsesidighet sett till Bredäng. Men detta hanterades med försiktighet då det konstant slutade med stereotypiska kommentarer om att Bredäng är ett dåligt område bosatt av invandrare. Bilden som mälärhöjdsbor har gentemot Bredäng kan variera beroende på vem man pratar med. En sak finns dock gemensamt och det är att de i många fall omedvetet använder sig av dessa stereotyper även om de inte besöker Bredäng ofta. Denna moraliska differentiering (Elias och Scotson, 2010) sker konstant mellan områdena och skapar en bild gentemot det motsatta området trots att invånarna knappt besöker det motsatta området.

Något som upptäcktes under observationen var ett mönster som visade att invånare har tendensen att tilldela motsatta områdets invånare med egenskaper från den sociala interaktionen och väljer att kategorisera individer utifrån detta. Bilder och fördomar som finns polariserar samhället och skapar därmed områden som segregeras gentemot andra. Detta mönster dras parallellt med Goffmans (2011) identitetsskapande där invånare i Bredäng och Mälärhöjden får en tillskriven identitet som föder en stereotyp mot invånarna. Invånarna i Bredäng får en stereotyp från invånarna från Mälärhöjden. Mönstret blir dessutom bakåtvänt då invånare i Mälärhöjden får en tillskriven identitet från invånarna i Bredäng. Stereotypen skapar dessutom en bild i media, som sprider dessa stereotyper vidare till olika delar i samhället (Aftonbladet 2016-05-03).

Majoriteten av invånarna som intervjuades visar en viss uppfattning om det nya projektet Mäläräng som de flesta anser vara positiv inför framtiden. En positiv inställning som finns mellan bredängsbor och mälärhöjdsbor ger en förhoppning om mångfald, sammanbindning och ett avslut för boendesegregation. Spekulationer om att det riskerar att skapa en tredje gräns mellan områdena finns men det visas tydligt att det inte kan övervägas av den positiva inställningen som råder. Då en utstrålning som visar förhoppningar från båda områden finns kan detta ge en förutsättning för hur relationerna kan komma att se ut när området byggs färdigt.

Generellt anser samtliga invånare från bägge områden att segregationen på ett tydligt sätt kan ses från de yttre markörerna med bland annat miljön, bostäderna, villorna

men också hur bägge bostadsområden är strukturerade. Detta har en tydlig anknytning till den observation vi genomförde i bägge områden, där en tydlig klasskillnad existerar. Ett av de mest förekommande teoretiska utgångspunkt kan baseras på Elias och Scotsons (2010) där det kan konstateras att den segregation som råder i området medfört en *etablerad* och *outsiders* status i bägge områden, vilket kan vara en aspekt till varför Bredäng förknippas med förort gentemot Mälarhöjden som förknippas med *idyll*. Studien visar att Bredäng är ett område där majoriteten av invånarna är låginkomsttagare och som saknar eftergymnasial utbildning. Dessa faktorer leder till att individer i Bredäng inte har råd med att bosätta sig i vad som anses som exklusiva områden som Mälarhöjden. Att prisskillnaderna skiljer sig i så pass hög grad är något majoriteten av informanterna kritiska till. Är bostäderna i Mälarhöjden så värdefulla att det skiljer miljontals kronor mellan dem är frågan man kan ställa sig och det var där vi fann svaret; *Mälaräng*. Samtliga bredängsbor är positivt inställda till att det nya projektet blir ett område som ger individer fler förutsättningar och delvis bryter ner det segregationsmönstret som råder. Mälaräng blir ett försök att knyta samman bägge stadsdelar och dess invånare, dock återstår det att se hur det påverkar den socioekonomiska boendesegregation som råder i området. Det kan konstateras att individer i Bredäng präglas av stigma där de ses som avvikare utifrån de samhällsnormer som råder. Vidare framgår det även att majoriteten av informanter inte känner en tillhörighet eller gemenskap till det motsatta området. invånare upplevelser att områden man bor på formar en känsla över att området blir ens hem och att dessa grundar sig på de egenskaper som tillskrivs har en anknytning till Elisabeth Lilja (1999) som redogör för hur människors identitet formas utifrån den plats man bort på. Detta ser vi har en anknytning till hur Mälarhöjdsbor respektive bredängsbor identifierar sig med sitt område.

Bland respondenternas berättelser förekommer det att *inkomst* och *utbildning* är två aspekter som främst orsakat segregation mellan områden och att val av boende till stor del avgörs utifrån den ekonomiska biten vilket stärker vår andra frågeställning. Dessa berättelser stärker definitivt studiens validitet eftersom studien baseras på socioekonomisk segregation. Dock ansågs invånarna att det råder en etnisk skillnad, men att inkomsten och utbildningen var faktorn som låg bakom den etniska segregationen.

## 7.2. Avslutande diskussion

Utöver respondenternas uppfattningar kring Mälaräng anser även vi att distinktionen mellan Bredäng och Mälarhöjden kommer att minska och att Bredäng i sin tur blir ett mer attraktivt område med en högre status där de kategorier utifrån egenskaper man associeras med minskar. Likt vad informanterna upplever kan man dra slutsatsen att även vi utifrån observationen och det empiriska materialet konstaterar att det råder en gemenskap i form av tillhörighet i bägge områden, där normerna avspeglar hur man beroende på vilken plats man bor i bör agera. Studiens främsta fokus var att studera den socioekonomiska skillnad som råder mellan bägge bostadsområden där informanterna påvisar under det empiriska materialet att deras uppfattning om segregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden baseras på de socioekonomiska aspekterna. I studiens första stadie insåg vi som författare att det råder tydliga klasskillnader mellan bägge stadsdelar, där även informanterna anser att Mälarhöjden till skillnad från Bredäng har betydligt högre status. Trots den minimala geografiska skillnaden så råder det i stor utsträckning en skillnad på inkomst och utbildning där Bredäng i stor grad är under Mälarhöjden inom dessa aspekter. Dessa variabler var något informanterna starkt reagerade på, vilket gav en insyn i vilken grad segregationen ligger till. Klasskillnadernas tydliga markörer ser vi exempelvis på hur stora prisskillnader på bostäderna skiljer sig åt. Att Bredäng associeras med miljonprogrammets bebyggelser har format Bredäng som ett lågstatusområde men också hur individer från Mälarhöjden har för uppfattning om bostadsområdet påverkat varför segregationen är i så stor utsträckning.

I ett tidigt stadie under observationen såg vi att Bredäng och Mälarhöjden kan markeras utifrån en *etablerad* och *outsiders* position. Detta i sin tur har en koppling till informanternas upplevelser kring hur Bredäng framställs i media som ett ghetto och hur Mälarhöjden med sin höga status blommar ut i media. Detta tyder enligt oss på hur Bredäng mer eller mindre stängs ut och i vilken hög grad segregationen förekommer. Vi som författare till studien ser tydligt hur val av boende format informanternas föreställning kring det motsatta område där stereotyper och fördomar helt öppet avspeglas. Dock syns det i dagens läge att det framkommer väldigt stora arbeten för att förhindra samt minska den segregation som råder, där vi som författare främst ser Mälaräng som ljuset i det hela. På så sätt kommer mångfalden och sammanbindningen mellan olika kulturer att slås ihop. Mälaräng blir det område som

är en blandning av förortskulturen men också ett område som avspeglar Sveriges framtida arbete mot segregation.

### **7.3. Förslag till fortsatta studier**

Intresset som väcktes hos oss var ett reportage från Aftonbladet som skrev om skillnaderna mellan Bredäng och Mälarhöjden. Då en av oss är bosatt i Bredäng och vi båda känner en viss tillhörighet till förorter eller invandrartäta stadsdelar valde vi att se hur medias beskrivning av området kan förvärpa bilden som finns. Något som gjorde oss positivt inställda till hur man botar segregationen var det nya projektet Mälaräng där förhoppningar om att invånare från två olika områden kan beblandas. Då denna studie görs under bygget av Mälaräng kan man inte redan se konsekvenserna och påföljderna av hur segregationen kommer att förändras mellan Bredäng och Mälarhöjden. Trots den positiva inställningen som råder kring Mälaräng bland invånarna i Bredäng och Mälarhöjden kan vi se att det finns en risk till att ytterligare ett område skapas, som i sin tur kan skapa en motsatt effekt än den ursprungliga tanken. En tanke som väcks är varför området kommer att heta Mälaräng och inte Bredhöjden. Vi ser det som att det kan vara politikernas lösning till att skapa ett mer attraktivt namn för området och reducera risken till att koppla området till Bredäng. Mälaräng kommer att byggas upp som ett nytt område med attraktiva boendemöjligheter samt attraktivt beläget geografiskt i Stockholm. Utifrån diskussioner och reflektioner med informanterna kan vi se att det finns en optimism i projektet och för framtiden men dessutom en del spekulationer om att det kan skapa ett område som ökar boendesegregationen mellan Bredäng och Mälarhöjden. Trots att priser på boenden är lägre i Mälaräng än i Mälarhöjden är det än bostadsrätter, vilket utifrån den inkomstskillnaden som råder mellan områdena inte skapar lika stora möjligheter för invånare i Bredäng att bosätta sig i Mälaräng. I detta fall skulle vi vilja få en längre tidsperiod för studien för att kunna forska och se hur Mälaräng ger för konsekvenser. En djupare forskning inom hur segregationen samspekar mellan Bredäng och Mälarhöjden samt hur Mälaräng kommer in i bilden anser vi att man bör göra. Detta eftersom att det kan påverka hur beslut tas inom den segregationspolitik som råder inom Sverige men dessutom för att invånare i liknande områden som Bredäng och Mälarhöjden kan arbeta för en fördomsfri och en tolerant framtid.

## 8. Referenser

- Ahrne, Göran, Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber
- Andersson, Roger (1999). Housing Studies. *'Divided cities' as a Policy-based Notion in Sweden*. Vol. 14 (Nr. 3), s. 601-624.
- Aspers, Patrik (2011). *Etnografiska metoder: att förstå och förklara samtiden*. 2., [uppdaterade och utökade] uppl. Malmö: Liber
- Elias, Norbert & Scotson, John L. (2010). *Etablerade och outsiders*. 2. utök. och rev. uppl. Lund: Arkiv
- Goffman, Erving (2011). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. 3. uppl. Stockholm: Norstedt
- Lilja, Elisabeth (1999). *Den ifrågasatta förorten: identitet och tillhörighet i moderna förorter*. Stockholm: Bygghälsningsrådet
- Molina, Irene (1997). *Stadens rasifiering: etnisk boendesegregation i folkhemmet = [Racialization of the city]: [ethnic residential segregation in the Swedish Folkhem]*
- Stigendal, Mikael (1999). *Sociala värden i olika sociala världar: segregation och integration i storstaden*. Lund: Studentlitteratur
- Stigendal, Mikael (2016). *Samhällsgränser: ojämlikhetens orsaker och framtidsmöjligheterna i en storstad som Malmö*. Första upplagan Stockholm: Liber
- Söderström, Göran & Bernhardsson, Siv (red.), Stockholm utanför tullarna: nittiosju stadsdelar i ytterstaden, Stockholmia, Stockholm, 2003

## ELEKTRONISKA KÄLLOR:

Bygg Stockholm. (2016). *Stockholms Stad: Fokus Skärholmen*. Tillgänglig:  
<http://bygg.stockholm.se/Alla-projekt/Fokus-Skarholmen/>

Bättre Stadsdel. (2016). *Bredäng och Mälarhöjden byggs ihop*. Tillgänglig:  
<http://www.battrestadsdel.se/hagersten-liljeholmen/malarhojden/malarhojden-och-bredang-byggs-ihop/>

Columbus, Rasmus Panagiotis. (2015). *Södrasidan: Här blir det fokus på nya bostäder i Skärholmen*. Tillgänglig:  
<http://www.stockholmdirekt.se/nyheter/har-blir-det-fokus-pa-bostader/aRKoli!1CkOgWRSgfJTHoDsrdq7OQ/>

Kerpner, Joachim. (2016). *Aftonbladet: På ena sidan ghetto- på andra lugnet*. Tillgänglig:  
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article22609173.ab>

Kerpner, Joachim. (2016). *Aftonbladet: Dubbla inkomsten på grannstationen*. Tillgänglig:  
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article22624350.ab>

Lefvert, Märta. 2016. *Bredäng + Mälarhöjden = Mälaräng*. *Mitt i*. 2016-11-02  
<https://mitti.se/nyheter/bredang-malarhojden-malarang/>

Statistik Stockholm. Stockholm Stad. (2014/2015). *Områdesfakta, Bredäng*. Tillgänglig:  
[http://statistik.stockholm.se/omradesfakta/pdf/21701\\_SVE.pdf](http://statistik.stockholm.se/omradesfakta/pdf/21701_SVE.pdf)

Statistik Stockholm. Stockholm Stad. (2014/2015). *Områdesfakta, Mälarhöjden*. Tillgänglig:  
[http://statistik.stockholm.se/omradesfakta/pdf/21108\\_SVE.pdf](http://statistik.stockholm.se/omradesfakta/pdf/21108_SVE.pdf)



SVT. (2009). *Nyheter: Butik rånad i Mälarhöjden*. Tillgänglig:

<http://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/butik-ranad-i-malarhojden?gmenu=open&mobilmeny=1>

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer*. Tillgänglig:

[http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494\\_forskningsetiska\\_principer\\_2002.pdf](http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf)

## 9. Bilagor

---

### *Intervjuguide/Intervjufrågor:*

---

- Vad har du för bild och uppfattning om just det motsatta området?
  - Hur ofta brukar du vara i det området?
  - Har andra föreställningarna mot det området påverkat din uppfattning?
- Vilka anledningar anser du har bidragit till den stora boendesegregationen som råder mellan dessa två områden?
  - Finns det något sätt att motarbeta detta enligt dig?
- Stadsbyggnadsnämnden har fått i uppdrag från Stockholmsstad att bygga ett område mellan Bredäng och Mälarhöjden, Mälaräng. Vad tycker du om denna idé (Visa artikel ”Mitt i” 2016-11-02)
- Hur ser din yrkessituation ut?
  - Varför har du valt att bosätta dig i ditt område? Var det gemenskapen eller den ekonomiska biten som påverkade ditt val?
  - Ditt val av bostadsområde, var det frivilligt eller ofrivilligt?
- Hur ser du på att inkomstnivån och utbildningsnivån skiljer sig i stor omfattning mellan stadsdelarna trots att bägge områden ligger väldigt nära varandra geografiskt?
- Hur ser du på dem lokala invånare som bor i bägge stadsdelarna?
  - Vad är det som skiljer dessa människor ifrån?